

RISIKOSTYRINGSNYT

DIALOG OM FRIVILLIG INDSATS

Det har ikke tidligere været muligt for kommunerne at tegne forsikring for de borgere, der udfører en frivillig indsats i og for kommunen. En ændring i loven gør nu, at kommunerne fra 1. juli 2017 får mulighed for at forsikre den frivillige indsats. Men er det nødvendigt at forsikre de frivillige, eller giver det blot god signalværdi for kommunen at kunne sige, at man skaber trygge vilkår og rammer for de frivillige. Det var nogle af de ting, der blev debatterede på Conteas dialogmøde i Odense den 13. juni.

Af Jeanne Snefrup Jensen, JS Kommunikation

Den frivillige indsats bliver med ændringen i loven nu stillet på lige fod med frivilligt arbejde, så kommunerne har mulighed for at tegne forsikringer til frivillige, der yder en stor indsats i kommunerne.

Men det kan være svært at afgøre forskellen på en frivillig indsats og frivilligt arbejde. Karin Hornbøll og Jette Gottlieb fra Contea Assurance Forsikringsmæglersekskab satte med deres oplæg gang i en god diskussion blandt deltagerne, som gjorde os klogere på, hvad man skal være opmærksom på, når man skal afgøre, om der er tale om en frivillig indsats eller frivilligt arbejde. Og som udgangspunkt kan man sige, at hvis kommunen har en interesse i, at et stykke arbejde bliver udført, og at arbejdet skulle udføres af andre, hvis den pågældende frivillige ikke dukker op, er det frivilligt arbejde. Men hvis arbejdet ikke har en nytteværdi, og ikke ville være udført af andre, er det en frivillig indsats. Men der foregår en konkret vurdering i hver sag.

Eksempler på frivilligt arbejde:

Arbejdsdag i børnehaven arrangeret af børnehaven, overtagelse af undervisning når lærere er på uddannelse, en børnehave er på udflugt og beder en forbi passerende om at hjælpe med børnene

Eksempler på frivillig indsats:

Besøgsvenner, besøghunde, hjælp på plejehjemmet, når det passer den frivillige fx køre ture med beboerne, frivillig på samværscaféer.

Hvem kan forsikres?

Hvis kommunen vælger at forsikre den frivillige indsats, skal man fastsætte nogle rammer for, hvem forsikringen skal omfatte. Rammerne er med til at sikre, at fx en borger, der frivilligt ønsker at bage brød til et plejehjem i sit private hjem, ikke er omfattet. Der kan også være andre scenarier, som kan være svære at tage højde for. Men inden rammerne fastsættes kræver det, at man har kendskab til omfanget af den frivillige indsats og hvor mange timer, der bruges opgjort på helårsværk. Og man skal være opmærksom på, at der ikke er fuld dækning, fx dækkes der ikke ved erhvervssygdomme og først når skaden er endelig fastsat. Midlertidige ydelser dækkes ikke af forsikringen hos Gjensidige Forsikring.

Fra Faxe og Stevns Kommuner fortæller risikokoordinator Tove Bjørklund, at man har valgt at forsikre alle frivillige, og at det er blevet politisk godkendt. Man har udarbejdet en liste over det frivillige arbejde, der udføres i kommunen, og hvis en frivillig skal have dækket en skade, skal vedkommende kunne dokumentere tilknytningsforholdet. Man har også udarbejdet et fakta-ark til de frivillige, om forsikringsforholdene. Her gøres der bl.a. opmærksom på, at der kan være andre forsikringer, der dækker den frivillige, hvis uheldet er ude.

Tip:

Husk at gøre de frivillige klart at forsikringen "kun" dækker, hvis man kommer til skade under udførelsen af den frivillige indsats.

Kommentar fra salen:

Forsikring af frivillige er en flydende risiko, da man ikke har overblik over omfanget og det ændrer sig hele tiden.

Hvilke områder er ikke dækket af loven?

For at man er dækket ind, skal opgaven have tilknytning til kommunen. Jette og Karin gennemgår eksempler på situationer, der kan være svære at gennemskue:

- Hvis kommunen stiller lokaler til rådighed til fx gratis retshjælp eller lektiehjælp, er det så frivillig indsats? Hvor går linjen mellem frivillig indsats for kommunen og frivillig indsats af ren privat karakter?
- Samværscafeer for udsatte borgere, i kommunens lokaler og med opslag på kommunens hjemmeside
- Hvis Beredskabet beder unge brandkadetter om at køre ture med ældre i rickshaws – er det så frivillig arbejde eller frivillig indsats og hvem skal dække i tilfælde af uheld?

Principielt skal kommunen ikke dække, men det er vigtigt, at beredskabet har en aftale med kommunen om, at de selv dækker skader. Det der afgør, at det ikke er kommunens forsikring, der skal dække, er at beredskaberne er § 60 selskaber, og derfor ikke er omfattet af kommunens forsikringer. Men det er op til kommunen, om man ønsker at dække, da ældre borgere (kommunens ansvar) nyder godt af de unges indsats, og de unge lærer noget om at være frivillig.

Kommentar fra salen:

I Hedensted er det vigtigt, at man ikke skubber de frivillige væk ved fx den mentorordning man har mellem frivillige og unge utilpassede. Derfor har man valgt at forsikre, men har selvfølgelig overvejelser omkring hvem og hvordan man kan imødekomme problematikken.

Case: Det skal være nemt at være frivillig i Odense Kommune

Med lovforslaget om muligheden for at forsikre den frivillige indsats, nedsatte man i Odense Kommune en arbejdsgruppe, som siden nytår har arbejdet med at afdække behov og muligheder for forsikring af den frivillige indsats. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra forsikringsteamet samt koordinatorene for de frivillige. Det var en udfordring at finde et fælles udgangspunkt, hvor alle kunne skelne mellem frivilligt arbejde og frivillig indsats. Der var mange holdninger og følelser i spil, både i forhold til de frivillige men også den risiko, man tog ved at forsikre.

Man skulle også vælge om man skulle selvforsikre eller tegne forsikring. Skadebilledet i kommunen viste, at der var meget få skader på frivillige. Og for at kunne tegne forsikring, krævede det, at man fandt ud af, hvor mange frivillige-timer, man havde – et kæmpe stort stykke arbejde, fortalte Marie Iuul, som er juridisk konsulent i Odense Kommune. Og man mente, at med så få skader, kunne man godt selvforsikre på området. Man skulle nu afgøre, hvem der skulle dække omkostninger ved en evt. skade, da mange forvaltninger benytter frivillige.

I kommunen vurderer man, at der er ca. 850-900 frivillige, og man vurderer at forsikringsdækningen ikke har den store betydning for, om man har lyst til at være frivillig i kommunen eller ej. Men der er en holdning eller en følelse af, at det har betydning. Og netop denne holdning har været afgørende for den indstilling arbejdsgruppen har lavet til Økonomiudvalget og Byrådet.

Vurderingen fra arbejdsgruppen har nemlig været, at forsikring af den frivillige indsats vil skabe større sikkerhed, tryghed og klarhed for frivillige og ansatte, samt et sende signal om anerkendelse af de frivilliges indsats. Man har også vurderet, at der vil være færrest omkostninger ved at forsikre selv, men at man løbende skal se på statistikker for at se om der pludselig sker en ændring i antallet af skader.

Hvad kan forsikringsselskaberne gøre?

I øjeblikket har man ikke kendskab til andre forsikringsselskaber end Gjen- side Forsikring, som har lavet en forsikring til at dække den frivillige indsats. For at kommunerne kan tegne forsikringen, er der en række krav, der skal være opfyldt. Man skal bl.a. opgøre hvilke specifikke indsatser, der skal omfattes af forsikringen og antallet af frivillige omregnet til helår, fordelt pr. indsatsområde.

Kommer kommunerne til at købe forsikring?

En god afsluttende debat i salen viste, at nogle stadig er i tvivl om, hvilken vej de skal gå. På den ene side, giver det god signalværdi for kommunen at forsikre (ikke mindst i et valgår), men på den anden side viser erfaringerne, at der ikke er et stort behov for forsikring, da der ikke er mange skader ved den frivillige indsats. Derfor fortsætter mange kommuner nok som hidtil, hvor de frivillige selv bør have en heltidsulykkesforsikring.